МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ПСИХОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ
Кафедра загальної та соціальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Освітньо-професійна програма	Психологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Код та назва галузі знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Код та назва спеціальності	053 «Психологія»
Вид дисципліни	обов’язкова
Мова викладання	українська
Викладач	доктор психологічних наук, професор Ковальчук Зоряна Ярославівна zoriana01051974@gmail.com

Львів
2025 рік

Розроблено доктором психологічних наук, професором Ковальчук Зоряною Ярославівною

Силабус розглянутий на засіданні кафедри загальної та соціальної психології (протокол № 1 від 12.08.2025)

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Семестр навчання	3-й семестр
Обсяг (у кредитах ЄКТС/годинах)	5 кредитів / 150 годин, з яких 64 години аудиторних занять
Анотація	**Завданнями вивчення дисципліни «Історія психології» є**: надання майбутньому практичному психологові достатнього обсягу знань з історії психології як науки про зародження та етапи розвитку психології, розкрити її зв'язок із природничо-науковими дисциплінами, чіткіше уявити внутрішні та зовнішні умови, фактори та стимули її еволюції, усвідомити близькі та віддалені тенденції. Вивчення історії психології дасть змогу отримати необхідне уявлення про предмет, об'єкт та методологію, суть, спрямованість та досягнення основних вчень, шкіл та концепцій у психології, місце та роль вітчизняної психології у світовій психологічній науці.
Мета вивчення дисципліни	**Метою викладання навчальної дисципліни «Історія психології» є**: розкриття загальних закономірностей та етапів формування предмету психологічної науки, динаміка і логіка розвитку психологічних концепцій, панорама різних поглядів та психологічних механізмів, що керують поведінкою, процесом пізнання внутрішнього і зовнішнього світу людини, становлення її як особистості.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Програмні компетентності вивчення дисципліни	Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні набути таких ***загальних компетентностей***: ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ***спеціальних (фахових) компетенцій:*** СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
Очікувані програмні результати навчання	ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								**Види навчання**	**Методи контролю**
	денна форма				Заочна форма					
	усього	у тому числі			усього	у тому числі				
		л	с	с. р.		л	с	с.р.		
1	2	3	4	7	8	9	10	13	14	15
Тема № 1. Предмет історії психології, її розвиток методологічні принципи.	8	2		6	6	2		4	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 2. Виникнення і розвиток психології в країнах Сходу.	8	2	2	4	6			6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 3. Розвиток психології в період Античності	8	2		6	6		2	4	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 4. Нові підходи в поясненні природи психічного в Античності	8	2	2	4	8	2		6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 5. Психологічні теорії Середньовіччя	8	2		6	6			6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 6. Розвиток психології в епоху Відродження та Нового часу.	10	2	2	6	8			8	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і

										презентації
Тема № 7 Розвиток психології у XVIII ст.	10	2		8	8		2	6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 8. Розвиток психології в Україні.	10	2	2	6	6			6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 9. Розвиток асоціативної психології XIX ст.	10	2		8	8	2		6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 10. Зародження експериментальної психології	10	2	2	6	8			8	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 11. Розвиток психології на межі XIX – XX ст.	10	2		8	8			8	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 12. Розвиток галузей психології	10	2	2	6	6			6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 13. Становлення і розвиток біхевіоризму і гештальтпсихологі	10	2		8	10	2		8	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань,

ї.									робота	тематичні виступи і презентації
Тема № 14 . Глибинна психологія (психоаналіз) та її розвиток у ХХ ст.	10	2	2	6	8			8	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 15 . Гуманістична, генетична і когнітивна психологія.	10	2		8	8		2	6	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Тема № 16 . Розвиток вітчизняної психології у ХХ ст.	10	2	2	6	10	2		8	лекції, дискусії, обговорення, індивідуальні завдання, самостійна робота	усне опитування, виступи, захист індивідуальних завдань, тематичні виступи і презентації
Усього	**120**	**32**	**16**	**72**	**120**	**10**	**6**	**104**		

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ

Проведення занять та консультацій	Відвідування лекційних семінарських занять є обов'язковим. Порушення академічної доброчесності під час проведення занять не допускається. заняття проводяться в аудиторіях Навчально-наукового інституту управління, психології та безпеки згідно затвердженого розкладу
Відпрацювання пропущених занять	Усі пропущені заняття здобувач повинен відпрацювати не пізніше як за два робочих дні до проведення екзамену. Відпрацювання здійснюється відповідно до затвердженого на кафедрі графіка. У випадку запровадження дистанційної форми навчання в НН ІУПБ можливе відпрацювання пропущених занять із використанням платформ ZOOM та MOODLE.
Допуск до підсумкового контролю	Результати навчання з аудиторної роботи обчислюються за таким алгоритмом: – результат аудиторної роботи визначається як середній бал, помножений на коефіцієнт 16, та заокруглюється до цілого бала за математичними правилами (до 0,4 включно – до попереднього цілого числа, 0,5 і більше – до наступного цілого числа); – середній бал дорівнює сумі усіх отриманих позитивних оцінок (балів), поділених на відповідну кількість, при цьому: а. мінімальна кількість оцінок має становити не менше 1/3 (33%) від загальної можливої кількості занять (семінарських, практичних, лабораторних), передбачених робочою навчальною програмою навчальної дисципліни. Якщо 1/3 (33%) від кількості занять

	становить дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число (наприклад 4,33, то мінімальна кількість оцінок становить 5); б. якщо кількість отриманих оцінок менша за 1/3 (33%), то кожна недостаюча оцінка враховується як «нуль» балів; в. кількість позитивних оцінок, які перевищують визначену мінімально допустиму («додаткових») кількість оцінок, враховуються з коефіцієнтом 0,7; г. невідпрацьовані «незадовільні» оцінки та пропущені заняття враховуються як «нуль» балів; д. відпрацювання усіх «незадовільних» оцінок та пропущених занять не є обов'язковим. У разі, якщо за результатами оцінювання аудиторної роботи сума накопичувальних балів перевищує 80, то здобувачеві вищої освіти нараховується максимально допустимий результат – 80 балів. Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться після проведення всіх видів навчальних занять, передбачених робочою навчальною програмою відповідної освітньої компоненти згідно з розкладом. Кількість балів, отриманих під час складання екзамену, не може бути більшою за 100 балів. Встановлюються: максимальні суми балів: за виконання завдань у рамках аудиторної та самостійної роботи – не більше 100 балів та за виконання завдань, винесених на екзамен, – не більше 100 балів. Оцінювання здійснюється за результатами середнього значення накопичення балів поточного контролю (аудиторної – до 80 балів та самостійної робіт – до 20 балів) та підсумкового контролю (екзамену – до 100 балів).
Система оцінювання	**Критерії поточного оцінювання знань здобувачів під час аудиторних занять**: - *відмінно* - здобувач у повному обсязі: демонструє знання психологічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами, демонструє неідеалізований, недогматичний погляд на різні теорії, мислить об'єктивно і неупереджено, об'єктивно розбирається у різноманітності наукових шкіл і течій, які існують у сучасній психологічній науці, володіє загальнонауковими та спеціальними методами дослідження історії психології, демонструє систематизовані психологічні знання, висловлювання, ідеї та усвідомлює логіку їх розвитку. - *добре* – здобувач достатньо повно володіє: знаннями психологічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами, демонструє неідеалізований, недогматичний погляд на різні теорії, мислить об'єктивно і неупереджено, об'єктивно розбирається у різноманітності наукових шкіл і течій, які існують у сучасній психологічній науці, володіє загальнонауковими та спеціальними методами дослідження історії психології, демонструє систематизовані психологічні знання, висловлювання, ідеї та усвідомлює логіку їх розвитку. - *задовільно* – здобувач в цілому володіє знаннями психологічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами, демонструє неідеалізований, недогматичний погляд на різні теорії,

	мислить об‘єктивно і неупереджено, об‘єктивно розбирається у різноманітності наукових шкіл і течій, які існують у сучасній психологічній науці, володіє загальнонауковими та спеціальними методами дослідження історії психології, демонструє систематизовані психологічні знання, висловлювання, ідеї та усвідомлює логіку їх розвитку, допускаючи при цьому, окремі суттєві неточності та помилки; - *незадовільно* –здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
Шкала та критерії оцінювання за шкалою ECTS	Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС підсумкове оцінювання здійснюється за такою шкалою: 90 – 100 / відмінно / A; 82 – 89 /добре / B; 75 – 81 / добре / C; 64 – 74 / задовільно / D; 60 – 63 / задовільно / E; 35 – 59 / незадовільно / FX; 0 – 34 / незадовільно / F. Під час проведення контрольного заходу допускається користування здобувачами вищої освіти довідковими матеріалами та іншими джерелами інформації (програма, таблиці, бланки, тощо), визначеними викладачем. У разі використання здобувачем вищої освіти під час здійснення семестрового контролю недозволених джерел інформації він відсторонюється від виконання семестрового контролю, а на самій роботі, у випадку письмової форми контролю, науково-педагогічний працівник вказує причину та час відсторонення і за неї виставляється «0» балів, незважаючи на обсяг і зміст написаного.

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література	**Основна:** 1. Жуков С.М., Жукова Т.В. Історія психології: навч. посібник. К.: в-во: Кондор, 2022. 230с. 2. Ковальчук З.Я. Історія психології: курс лекцій. Частина 1 / З.Ковальчук. Львів, ЛьвДУВС, 2012. 188 с. 3. Ковальчук З.Я. Історія психології: курс лекцій. Частина 2 / З.Ковальчук. Львів: ЛьвДУВС, 2013. Ч. 2. 300 с. 4. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології: навчальний посібник. В-во: Ельга; Ніка-центр, К., 2010. 248с. 5. Мазяр О.В. Сікорський в історії психології та історія психології про Сікорського. Практична психологія та соціальна робота. № 2, 2014. С. 75-79с. 6. Махній М.М. Історія психології: навчальний посібник для студентів ВНЗ. В-во: Слово, К.:, 2016. 469с. **Додаткова:** 1. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид. допов. Харків, 2020. 320 с. 2. Кальницька Юлія Сергіївна Соціальна психологія в Україні: друга половина XIX – початок XX століття : навч. посіб. : хрестоматія / Ю. С. Кальницька. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021.

	264 с. 3. Ковальчук З.Я. Історичний розвиток різних соціокультурних середовищ через призму соціальної психології. Габітус: науковий журнал з психології та соціології. Вип. 56, 2023. С. 45-50. 4. Ковальчук З.Я. Історичний шлях становлення музикотерапії як сучасного арт-терапевтичного напрямку. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна: збірник наукових праць / головний редактор З.Я. Ковальчук. Львів: ЛьвДУВС, 2023. Вип. 1. С. 46-53. 5. Ковальчук З.Я. Соціально-психологічні особливості історичного дискурсу феномену взаємодії в сучасних викликах дистанційної освіти. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна: збірник наукових праць / головний редактор З.Я. Ковальчук. Львів: ЛьвДУВС, 2022. Вип. 2. С. 17-30. 6. Ломанн, Ганс-Мартін. *Зігмунд Фройд* / пер. з нім. Роман Осадчук. — Київ: Видавництво Жупанського, 2020. 168 с. ISBN 978-617-7585-24-3. 7. Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Ужгород: ВІК-У, 2021. 512 с. 8. Щербакова І. М. Психологія: теорія і практика : навч. посіб. / Ірина Миколаївна Щербакова, Тамара Григорівна Харченко ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, Лабораторія методології практ. психології. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. 363 с. : іл., табл. 9. Яцина О.Ф. Історія психології: становлення і розвиток клінічної психології в історичних процесах : навч. посіб. / Олена Федорівна Яцина ; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Ф-т здоров'я та фізич. виховання. Ужгород : УжНУ «Говерла», 2023. 183 с. : табл. 10. Kovalchuk Z.Ya., Kolisnyk R.Ya., Toba M.V., Tsarenok L.B., Kaskov I.O. Personal reflection and responsibility in the conditions of continuous social changes. Теоретичні та прикладні аспекти психології та соціальної роботи : зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Сєвєродонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. № 3 (62). Т. 1. С. 131-136. 11. Lawson, R. B., Anderson, E. D., & Cepeda-Benito, A. (2018). *A history of psychology: Global perspectives* (2nd ed.). Routledge. 12. Leahey, T. H. (2017). *A history of psychology* (8th ed.). Routledge. 13. O'Boyle, C. A. (2021). *History of psychology: A classic edition*. Psychology Press. 14. Witkowski, T. (2020). *Shaping Psychology: Perspectives on Legacy, Controversy and the Future of the Field*. Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan.
Методичне забезпечення	1.Ковальчук З.Я. Програма навчальної дисципліни «Історія психології»: для підготовки здбувачів освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» ННІУПБ. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 9с. 2. Ковальчук З.Я. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія психології»: для підготовки здбувачів освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» ННІУПБ. Львів: Львівський

	державний університет внутрішніх справ, 2025. 23 с. 3. Ковальчук З.Я. Плани семінарських занять з навчальної дисципліни «Історія психології»: для підготовки здбувачів освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» ННІУПБ. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. 12 с.
Інформаційні ресурси	1. Система дистанційного навчання Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: http://md.lvduvs.edu.ua. 2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: http//www.nbuv.gov.ua. 3. Офіційний сайт Львівської національної наукової бібліотеки ім. В.Стефаника НАНУ. URL: http:// www.lsl.lviv.ua. 4. Електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ. URL: https://www1.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh.